

Zlínský kraj má nejméně dětí chráněných proti viru HPV

9.6.2025 - Jan Filgas | Krajský úřad Zlínského kraje

Statistiky mluví jasně, Zlínský kraj je nejhůře proočkovaným regionem v Česku proti lidskému papilomaviru (HPV). Z dat Ústavu zdravotnických informací a statistiky ČR vyplývá, že vakcínou je ve Zlínském kraji chráněno 61 % dívek a necelých 37 % chlapců. „Celorepublikový průměr je výrazně vyšší, u dívek sedmdesát procent, u chlapců téměř padesát procent,“ upozorňuje v dalším díle seriálu Zdraví bez hranic praktická lékařka pro děti a dorost Parvine Gricová z Uherského Hradiště.

Jaké procento populace se s tímto virem během svého života potká?

Až osmdesát procent populace. Je příčinou řady závažných onemocnění. Jejich rozvoji lze přitom předejít očkováním. Zdravotní pojišťovny ho plně hradí všem dětem od jedenácti let do dovršení patnáctých narozenin.

Jaké zdravotní komplikace a problémy tento virus způsobuje?

HPV viry mohou vést k rozvoji závažných onkologických onemocnění. Jsou odpovědné za drtivou většinu případů rakoviny děložního hrdla, nádorů konečníku a dýchacích cest. HPV infekce stojí také za vznikem genitálních bradavic, polypů dýchacích cest či nádorů pochvy a zevních rodidel.

Čísla říkají, že rakovinou děložního hrdla v Česku každý rok onemocní přibližně 750 žen a asi 300 z nich na ni zemře.

Jedná se o třetí nejčastější nádorové onemocnění žen v produktivním věku. Očkování je ovšem důležité nejen u dívek, ale i u chlapců, kteří jsou přenašeči viru a mohou partnerky nakazit. Navíc mohou sami onemocnět, například rakovinou konečníku nebo genitálními bradavicemi.

Data z posledních let ukazují extrémní nárůst počtu nádorů konečníku. A i v těchto statistikách bohužel patří Zlínský kraj mezi region s největším počtem těchto onemocnění.

Také incidence genitálních bradavic vzrostla za posledních třicet let na celém světě až čtyřnásobně. Nárůst výskytu HPV asociovaných onemocnění v populaci se tedy stává více než alarmujícím.

Potkáváte se v ordinaci s maminkami, které očkování odmítají?

Pravidelně. Neustále se rodičům snažím vysvětlovat, jaká zdravotní rizika se s HPV infekcí pojí. Od rodičů také často slyším, že HPV onemocnění se jejich dětí netýká. To je ale samozřejmě nesmysl, může se s ním potkat kdokoli. Na příkladech ukazuji, proč je vakcína důležitá a jak jejich dítě ochrání.

Daří se vám je přesvědčovat?

Pokud maminkám věnuji dostatek času a zahrnu je informacemi, často se mi podaří je přesvědčit, aby své děti nechaly naočkovat. Věřím, že pokud rodičům vysvětlím vše už v ordinaci, nebudou muset hledat mylná či zavádějící sdělení na internetu. Bohužel ne vždy se daří věnovat edukaci dostatek času. Na úkor péče o pacienta jsme zatíženi velkým množstvím administrativy.

Pandemie covidu ovšem u spousty lidí způsobila odpor v podstatě k jakémukoliv očkování.

Vakcínami proti HPV zdravotníci očkují od roku 2006. Jejich bezpečnost a účinnost opakovaně potvrdila řada odborných studií, ale také počty naočkovaných dávek na celém světě. Ordinuji padesát let a za tu dobu jsem se nikdy nesetkala s výraznější reakcí po očkování. Vakcíny proti HPV se neustále vyvíjejí, jsou šetrnější. V místě vpichu může dojít k bolestivosti, v některých případech se

dětem zvýší tělesná teplota v rámci tvorby protilátek. Očkování je ale pro dívky i chlapce bezpečné. Je naprosto přelomové, že existuje vakcína proti onkologickému onemocnění.

Někteří rodiče si to ale asi neuvědomují.

Znám případ, kdy mladá žena onemocněla rakovinou děložního hrdla. Její matka osočila pediatra, že dcera přece měla být očkována. Následně se však ukázalo, že tato žena dříve u lékaře podepsala, že s vakcínou pro své dítě nesouhlasí.

Jaký je tedy ideální věk pro toto očkování?

Mladiství se mohou nakazit už při prvních intimních kontaktech – například při mazlení, ke kterému může dojít mnohem dříve než k samotnému pohlavnímu styku. Takže by děti měly být naočkovány dříve, než začnou být sexuálně aktivní.

Co prevence? Lze ohrožení touto infekcí odhalit včas?

Hraje stejně velkou roli jako u jiných onemocnění. Screeningové vyšetření mohou v Česku každý rok zdarma podstoupit všechny ženy v rámci prohlídky na gynekologii. Ve věku 35, 45 a 55 let pak mohou u svého gynekologa absolvovat také HPV DNA test, který odhaluje přítomnost infekce HPV.

OČKOVÁNÍ PROTI HPV

Co je HPV?

VÁŽNE TO I JINDE

Očkování proti HPV není jedinou oblastí, ve které Zlínský kraj zaostává za celorepublikovým průměrem. Obyvatelé kraje vykazují nižší míru proočkování také u vakcín proti chřipce, COVID-19 a rovněž v rámci pravidelného očkování dětí.

Rozhovory najdete také v Magazínu21 a v magazínu PATRIOT.

<https://zlinskykraj.cz/aktuality/zlinsky-kraj-ma-nejmene-deti-chranenych-proti-viru-hpv-6846>